

Krivičnopravni aspekti procesuiranja krivičnog djela sklapanje štetnih ugovora

Sabina Sarajlija

Mr. tužiteljica - Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, sabina.sarajlija@pravosudje.ba

Sažetak: U privrednom poslovanju dolazi do zaključenja velikog broja ugovora. Te ugovore zaključuju ovlašteni predstavnici ili zastupnici pravnih osoba. Prilikom zaključenja ugovora ta lica su dužna da postupaju u skladu sa ovlaštenjima u pogledu sadržine i okvira u kojima mogu da se kreću, da postupaju savjesno i štite interese onog za čiji račun zaključuju te ugovore. Odstupanje od toga dovodi do određene posljedice, a ako takav postupak dovodi do štete za privredni subjekat, to poprima karakter društveno opasnog djela i propisuje se kao krivično djelo. Krivično djelo sklapanje štetnog ugovora spada u grupu krivičnih djela protiv privrede, poslovanja i platnog prometa, čiji je zaštitni objekat privredni sistem, privredno poslovanje kao i odnosi u privredi. U radu će biti riječi o bitnim obilježjima ovog krivičnog djela, svojstvima počinioca, posljedicama djela, ukazat će se na zakonska rješenja i trendove u regionu, dati naznake o tome kako ga prepoznati, otkriti, istražiti i procesuirati, kakva je uloga vještaka, te na kraju, bit će ukazano na modalitete izvršenja koji su se pojavili u praksi.

Ključne riječi: štetni ugovori, privredni kriminal, privatizacija, štetna posljedica, praksa.

Datum prijema rada: 15. april 2015.

Datum odobrenja rada: 25. april 2015.

UOPŠTENO O ŠTETNIM UGOVORIMA

Opšti je utisak običnog građanina da je malo, odnosno nedovoljno, podignutih optužnica za krivična djela iz oblasti privrednog kriminala, te da je visok postotak oslobađajućih presuda. S obzirom na zaštitni objekat i vrijednosti koje se štite ovim krivičnim djelima, društveni značaj i zainteresovanost javnosti, struka mora ne samo statistički, nego i suštinski, sadržajno analizirati pravomoćno okončane predmete kojih, nažalost, i nema previše. Treba utvrditi uzroke ovakvog stanja, te pokušati edukacijom, razmjernom iskustava, ili na drugi način, postići bolje rezultate, unaprijediti efikasnost pravosuđa, kako bi optužnice bile što kvalitetnije i kako bi se ishodovala osuđujuće presude, oduzela imovina stečena krivičnim djelom i poslala poruka svim potencijalnim počiniocima krivičnih djela da neće proći nekažnjeno.

Privreda predstavlja pokretačku snagu svakog društva i zbog toga je država zainteresovana da privreda funkcioniše na najbolji mogući način. Stoga se pored zaštite privrede odgovarajućom ekonomskom politikom, njena zaštita obezbjeđuje i krivično-pravnom zaštitom. Interes svake države je da blagovremeno suzbije privredna krivična djela i jasno uredi krivično-pravne odredbe koje se odnose na ovu oblast jer, u suprotnom, može doći do slabljenja privrede i budžeta. Šteta koja nastaje izvršenjem tih krivičnih djela

je velika, ne samo za pojedince već i za društvo u cjelini, naročito kada su u pitanju krivična djela korupcionog karaktera. Ne postoji zakonska definicija pojma privredni kriminalitet, ali iz samog naziva proizlazi da se radi o sintezi dva pojma: privreda i kriminalitet, a oni predstavljaju dvije društvene činjenice.¹

U svojoj aktivnosti privredni i drugi subjekti raspolažu sa sredstvima u državnoj svojini u skladu sa njihovom prirodom i namjenom, ali ipak u granicama koje zakon određuje. Te granice mogu biti vrlo široke ili sužene na najmanju mjeru i svoditi se na tzv. administrativno upravljanje. Najčešće su predmet kriminalističke obrade relevantne okolnosti u poslovanju i finansijskim tokovima u poljoprivredi, šumarstvu, industriji, rudarstvu, građevinarstvu, obrtništvu, prometu, komunikacijama, ugostiteljstvu, turizmu, bankarstvu, osiguranju, državnim institucijama, jedinicama lokalne uprave i samouprave, komunalnom gospodarstvu, istraživanju, obrazovanju, te ostalim djelatnostima raznih subjekata iz privatnog i javnog sektora.²

Ovaj rad nastoji stručnoj javnosti približiti praksu sudova u procesuiranju jednog od krivičnih djela propisanih krivičnim zakonodavstvom entiteta i Brčko distrikta, jer

¹ Orlović, A. Gospodarski kriminalitet u KZ. Polic. sigurnost. (Zagreb) godina 18. 2009, br. 1. str. 1-25, str. 2

² Op.cit. str. 2.

Criminal law aspects of prosecution of criminal offence of concluding of harmful contracts

Sabina Sarajlija

MA, Prosecutor - Sarajevo Canton Cantonal Prosecutor's Office, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, sabina.sarajlija@pravocudje.ba

Abstract: Economic activities involve a great number of contracts. Those contracts are signed by authorised representatives or agents for the legal persons. When signing the contracts, those persons have a duty to act in accordance with the authorisations, in terms of matter and scope, granted to them, act conscientiously and protect the interest of the persons on whose behalf they sign such contracts. Any departure from this will result in certain consequences and where such action causes damages to the business entity it takes the form of a socially dangerous conduct and thus qualifies as a criminal offence. The criminal offense of Concluding a Prejudicial Contract falls within the group of criminal offenses against the economy, trade and security of payment systems, in which the protected values are the economic system, business transactions and relations in the economy. This paper will discuss the essential elements of this criminal offence, the characteristics of perpetrators, consequences of the offense, it will address the legal solutions and trends in the region, provide suggestions as to how best to recognize, detect, investigate and prosecute it, what is a role of an expert witness, and finally, it will point to the modes of perpetration which have appeared in practice.

Key words: prejudicial contracts, economic crime, privatisation, harmful consequences, practice.